സർ,

ദേശീയ സാമ്പത്തിക രംഗം അതീവ ഗുരുതരമായ തകർച്ചയെ നേരിട്ട് കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ രാജ്യത്തിന്റെ അവിഭാജ്യഘടകമായ നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തിനുമാത്രം അതിൽ നിന്നും ഒഴിഞ്ഞു നിൽക്കാനാവില്ലല്ലോ. പ്രതികൂലമായ ഈ സാമ്പത്തിക പരിതസ്ഥിതികളിൽ പിടിച്ചു നിൽക്കാനും മുന്നോട്ടുപോകാനും വിലയേറിയ ഉപദേശ നിർദ്ദേശങ്ങളും കലവറയില്ലാത്ത സഹായസഹകരണങ്ങളും നൽകി ഈ പ്രവർത്തനത്തെ സഹായിച്ച ബഹുമാനപ്പെട്ട മുഖ്യമന്ത്രിക്കും സഹപ്രവർത്തകരായ മറ്റു മന്ത്രിമാർക്കും ഞാൻ കൃതജ്ഞത രേഖപ്പെടുത്തട്ടെ. നമ്മുടെ കടമയുടെ ആദ്യഘട്ടം പൂർത്തീകരിച്ച് കഴിഞ്ഞു. അടുത്ത ഘട്ടം നിറവേറ്റാനുള്ള ചരിത്രദൗത്യവുമായി നാം വീണ്ടും തിരിച്ച്വരുമെന്ന കാര്യത്തിൽ എനിക്ക് സംശയമില്ല. ജനതയുടെ അന്തസ്സും ആത്മാഭിമാനവും ഉയർത്തുന്ന തരത്തിലുള്ള തീരുമാനങ്ങളാണ് ഈ മഹത്തായ സഭയിൽ നാം കൈക്കൊണ്ടത്. സർ, കഴിഞ്ഞ അഞ്ചു വർഷങ്ങളിലായി സഭാനാഥനായ അങ്ങും ആദരണീയരായ സഭാംഗങ്ങളും എനിക്ക് നൽകിയ പ്രോത്സാഹനവും ക്രിയാത്മകമായ മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങളും ഞാൻ നന്ദിപൂർവ്വം സ്മരിക്കട്ടെ. ഗവൺമെന്റ് തുടർച്ചയായ ഒരു പ്രതിഭാസമാണ്. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ അധികാര വികേന്ദ്രീകരണത്തിന് അടിത്തറ പാകുകയും വിവര സാങ്കേതിക വൈദ്യുതി മേഖലകളിൽ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുകയും വ്യവസായ വികസനത്തിന് സ്ഥിരവും ശാന്തവുമായ അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുകയും സമർത്ഥമായി പൊതുവിതരണ സമ്പ്രദായം ശക്തിപ്പെടുത്തി വിലക്കയറ്റം പിടിച്ചുനിർത്തുകയും ചെയ്ത ഈ ഗവൺമെന്റിന്റെ നടപടികൾ കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുത്തി മുന്നോട്ടു പോകാൻ വരും ഗവൺമെന്റുകൾക്ക് കഴിയുമെന്ന കാര്യം ഞാൻ പ്രത്യേകമായി എടുത്തുപറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. കേരളം ഇന്ന് സുസ്ഥിര വികസനത്തിന്റെ പാതയിൽ അനുസ്യൂത പ്രയാണം തുടരുകയാണ്. തിളക്കമാർന്ന ഈ നേട്ടത്തിൽ ഈ ഗവൺമെന്റ് വഹിച്ച പങ്ക് നിസ്തുലമാണ്.

2. അടുത്ത ഏതാനും മാസങ്ങൾക്കകം നാം ഒരു തെരഞ്ഞെടുപ്പിനെ അഭിമുഖീകരിക്കുകയാണ്. ജനാധിപത്യ ഭരണവ്യവസ്ഥയുടെ യഥാർത്ഥ സത്ത ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ട് ഒരു ഇടക്കാല ബഡ്ജറ്റും വോട്ട് ഓൺ അക്കൗണ്ടുമാണ് ഞാൻ ഇപ്പോൾ അവതരിപ്പിക്കുന്നത്.

3. അതിദാരുണമായ ഒരു ദുരന്തം അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടി വന്ന ഗുജറാത്തിലെ നമ്മുടെ സഹോദരീ സഹോദരന്മാരെ ഈ അവസരത്തിൽ നമുക്ക് സ്മരിക്കാം. ഭൂകമ്പ ബാധിതരുടെ ദുരന്തത്തിൽ നമുക്ക് സഹതപിക്കാം. നമ്മുടെ പരിമതികൾക്കുള്ളിൽ നിന്നുകൊണ്ട് ഗുജറാത്തിലെ ജനങ്ങൾക്ക് കഴിവിന്റെ പരമാവധി സഹായങ്ങൾ നൽകിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.

സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക വളർച്ച

4. ഒരു സംസ്ഥാനത്തിന്റെ പുരോഗതി വിലയിരുത്തുന്നത് ആ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ സാമ്പത്തിക വളർച്ചയെ സംബന്ധിച്ച സ്ഥിതി വിവരക്കണക്കുകളെ ആധാരമാക്കിയായിരിക്കണം. സംസ്ഥാനത്തിന്റെ

LIBRARY ARCHIVES Kerala Legislative Assembly

ആഭ്യന്തര ഉല്പാദനം തുടർച്ചയായി വർദ്ധിച്ച് 1999-2000-ൽ 1998-99 നെക്കാൾ 16.81% വർദ്ധന രേഖപ്പെടുത്തി എന്ന വസ്തുത ഈ സഭയെ അറിയിക്കുവാൻ എനിക്ക് സന്തോഷമുണ്ട്. ഇക്കാലയളവിൽ പ്രതിശീർഷവരുമാനമാകട്ടെ 15.76 ശതമാനം വർദ്ധിച്ചു. കഴിഞ്ഞ കുറെ വർഷങ്ങളായി നമ്മുടെ കാർഷിക വിഭവങ്ങളുടെ വില തകർന്നിരിക്കുകയാണ്. ആഗോളവൽക്കരണവും ഉദാരവൽക്കരണവും അംഗീകരിച്ചു നടപ്പാക്കിയ കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റിന്റെ തെറ്റായ നയങ്ങളുടെ സന്തതിയാണ് ഈ വിലത്തകർച്ച. അതിന്റെ കാരണങ്ങളിലേയ്ക്ക് ആഴത്തിൽ കടക്കുവാൻ ഞാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ല. കാർഷിക മേഖലയിൽ കൂടി മുന്നേറാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ നമ്മുടെ സംസ്ഥാനം സാമ്പത്തിക വളർച്ചയുടെ കാര്യത്തിൽ ഇതര സംസ്ഥാനങ്ങളേക്കാൾ മുന്നിലെത്തുമായിരുന്നു. തെറ്റായ ഈ നയങ്ങളുടെ അനന്തര ഫലങ്ങളോട് മല്ലടിക്കേണ്ട ഗതികേടിലാണ് ഇപ്പോഴും നമ്മുടെ കർഷകർ. നമ്മുടെ സമ്പദ്ഘടനയിൽ ഈ നയങ്ങൾ ഏല്പിച്ചിട്ടുള്ള മുറിവുകൾ നിലനിന്നിട്ടു പോലും നമ്മുടെ പൊതു സമ്പദ്ഘടന ദുർബലപ്പെട്ടിട്ടില്ല. വിപരീത സാഹചര്യത്തിലും നമുക്ക് നേടിയെടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള വളർച്ചാ നിരക്ക് നമ്മുടെ സമ്പദ്ഘടനയുടെ സവിശേഷത വിളിച്ചോതുന്നു. ഈ പ്രതിഭാസത്തിന് സംസ്ഥാന ഗവൺമെന്റിന്റെ നയങ്ങൾ എത്രത്തോളം സഹായകരമായി എന്നതാണ് ഇവിടെ പ്രസക്തമായ ചോദ്യം. നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തിലേയ്ക്ക് ഒഴുകുന്ന വിദേശ പണമാണ് ഇതിന് കാരണമെന്നാണ് ചില വിമർശകരുടെ അഭിപ്രായം. പ്രവാസി സഹോദരങ്ങൾ കഷ്ടപ്പെട്ട് സമ്പാദിച്ച് നാട്ടിലേയ്ക്ക് അയയ്ക്കുന്ന പണം നമ്മുടെ സമ്പദ്ഘടനയെ നിലനിറുത്തുന്നതിൽ പ്രധാന പങ്ക് വഹിക്കുന്നു എന്നത് അഭിമാനാർഹമാണ്. എന്നാൽ കണക്കുകൾ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ ഇതൊരു പുതിയ പ്രതിഭാസമല്ലെന്നുകാണാം. യഥാർത്ഥത്തിൽ നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്ത് ബാങ്കുകളിൽ നിലനിൽക്കുന്ന നിക്ഷേപത്തിന്റെ വാർഷിക ശരാശരി 19 ശതമാനം ആണ്. എന്നാൽ 93-94 കാലഘട്ടത്തിൽ ഇതിനേക്കാൾ ഉയർന്ന 22.24 ശതമാനമായിരുന്നു നിക്ഷേപമെന്ന് കൂടി കാണേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിൽനിന്നും തീർച്ചയായും ഒരു കാര്യം വ്യക്തമാവുന്നു. സാമ്പത്തിക മാന്ദ്യത്തിന്റേതായ ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ കേരളം പിടിച്ചു നിന്നിരുന്നത് മുഖ്യമായും വിദേശ നിക്ഷേപത്തിലൂടെ മാത്രമായിരുന്നില്ല. ഇതിൽ നിന്നും നമ്മുടെ സമ്പദ്ഘടനയുടെ ശക്തി വെളിവാകും.

5. ദേശീയ സമ്പദ്ഘടന അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന പ്രയാസങ്ങൾ നമുക്കെല്ലാം നന്നായി അറിവുള്ളതാണല്ലോ. ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായി നോക്കുകയാണെങ്കിൽ ഇൻഡ്യയുടെ 1.3% വിസ്തീർണ്ണം മാത്രമുള്ള നമ്മുടെ കൊച്ചു സംസ്ഥാനത്തെ സാമ്പത്തിക തകർച്ചയുടെ തിരമാലകളിൽതട്ടി മുങ്ങിപ്പോകാതെ നാം കാത്തു സൂക്ഷിച്ചു . റബ്ബറിന്റെ വില കുത്തനെ ഇടിഞ്ഞു. തേയിലയുടെയും കാപ്പിയുടെയും വില സർവ്വകാല തകർച്ച കണ്ടു. നാളികേരം വിലയിടിവിന്റെയും മണ്ഡരിരോഗബാധയുടേയും നീരാളിപ്പിടുത്തത്തിലാണ്. മറ്റ് നാണ്യവിളകളുടെ കാര്യവും വ്യത്യസ്തമല്ല. ഈ സാമ്പത്തിക മാന്ദ്യം ജനജീവിതത്തെ തകർക്കുന്നത് നിഷ്ക്രിയരായി നോക്കി നിൽക്കണമോ അതോ വിഭവങ്ങളുടെ അപര്യാപ്തത പരിഗണിക്കാതെ കടം വാങ്ങി കൂടുതൽ

LIBRARY ARCHIVES Kerala Legislative Assembly

ചെലവഴിച്ച് , മുടന്തിനീങ്ങുന്ന സമ്പദ്ഘടനയെ ചലനാത്മകമാക്കണമോ എന്നതായിരുന്നു രണ്ടുവർഷംമുമ്പ് ഈ സർക്കാരിന്റെ മുന്നിലുണ്ടായിരുന്ന വിഷമപ്രശ്നം. ക്രിയാത്മകമായ സമീപനം സ്വീകരിക്കാൻ തന്നെ നാം തീരുമാനിച്ചു. പ്രശ്നങ്ങളെ നാം ധീരമായി അഭിമുഖീകരിച്ചു. വിവിധ മാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെ ധനസമാഹരണം നടത്തി പ്രത്യുൽപ്പാദന മേഖലകളിലേയ്ക്ക് തിരിച്ചുവിടുകയാണുണ്ടായത്. മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങൾ അവയുടെ പദ്ധതികളുടെ വലിപ്പം മുന്നിലൊന്നുവരെ വെട്ടിക്കുറച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഇക്കാലത്ത് നമ്മുടെ പദ്ധതി വലിപ്പം ക്രമാനുഗതമായി വലുതാക്കി കൊണ്ടുവന്നുവെന്നുമാത്രമല്ല പദ്ധതിലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിനുകൂടി നമുക്കു കഴിഞ്ഞു. ഇതുവഴി മാന്ദ്യത്തിന്റെ ചുഴിയിൽ നിന്നും സമ്പദ്ഘടനയെ കരകയറ്റുന്നതിനും നമുക്ക് കഴിഞ്ഞു. ഈ വർഷം 3600 കോടി രൂപയുടെ വിപുലമായ പദ്ധതിയാണ് നാം ആവിഷ്ക്കരിച്ചിരിക്കുന്നത്. കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികളുൾപ്പെടെ മൊത്തം പദ്ധതി അടങ്കൽ 4159.08 കോടി രൂപയാണ്. ഈ ബഡ്ജറ്റിലും തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണസ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഞാൻ 1065 കോടി രൂപ പദ്ധതി വിഹിതമായി മാറ്റിവയ്ക്കുന്നു. മറ്റ് പദ്ധതി വിഹിതങ്ങളും പദ്ധതിയേതര ഗ്രാന്റുകളും കൂടി കണക്കാക്കുമ്പോൾ ഇത് 2001-2002-ൽ 1431 കോടി രൂപയാകും. വൈദ്യുതി മേഖലയ്ക്ക് 611 കോടി സാമൂഹ്യ വികസനത്തിന് 632.42 കോടി, കാർഷിക അനുബന്ധ മേഖലയ്ക്ക് 251 കോടി , ഗതാഗത-വാർത്താവിനിമയ മേഖലയ്ക്ക് 274.35 കോടി ജലസേചനവും വെള്ളപ്പൊക്ക നിയന്ത്രണത്തിനുമായി 275 കോടി എന്നിങ്ങനെ ഗണ്യമായ തുകകൾ 2001-2002 ലെ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ വകകൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട്. സാമ്പത്തിക മാന്ദ്യത്തിന്റേതായ നാളുകളിൽ ഈ സംസ്ഥാനത്തെ രക്ഷപ്പെടുത്തിയത് പഞ്ചായത്തുതല സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വഴിയുള്ള സൂക്ഷ്മതല ധനവിനിയോഗമാണ്. ഇതിലൂടെ സമ്പദ്ഘടനയ്ക്ക് ഒരു പുത്തൻ ഉണർവ്വ് നൽകാനും സാമ്പത്തിക മാന്ദ്യത്തിൽ നിന്നും കരകയറാനും കഴിഞ്ഞു. സർ, നാം കണക്കറ്റ് കടം വാങ്ങുന്നു എന്ന വിമർശനം പലപ്പോഴും ഉയരാറുണ്ട്. മൂലധന നിക്ഷേപത്തിനായി കടം വാങ്ങുന്നത് കുറ്റമാണോ ? സാമ്പത്തിക പുരോഗതിക്കുവേണ്ടി പണം സ്വരൂപിക്കുന്നത് കുറ്റമാണോ ? ആവശ്യം നിലനിൽക്കേണ്ട അടിസ്ഥാന മേഖലകളിൽ നിക്ഷേപിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി പണം കടം വാങ്ങുന്നത് കുറ്റമാണോ ? പ്രതിപക്ഷത്തിനു ഇപ്പോഴും അത് തെറ്റാണെന്ന് തോന്നുന്നുവെങ്കിൽ സംസ്ഥാനത്തിന് മുമ്പൊരിക്കലും കൈവരിക്കാൻ സാധിക്കാത്ത തരത്തിലുള്ള വളർച്ചാനിരക്ക് കൈവരിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി കടമെടുത്തു എന്ന കുറ്റം ഞങ്ങൾ സമ്മതിക്കുന്നു. ഞങ്ങൾ ആർക്കുവേണ്ടിയാണോ കഷ്ടപ്പെട്ടത് അവർ-ജനങ്ങൾ-ഞങ്ങളുടെ പ്രവൃത്തിയെ സ്വാഗതം ചെയ്യും. ആ സംതൃപ്തിയാണ് ഞങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്.

6. അതുല്യമായ ഈ വിജയം നേടാൻ കഴിഞ്ഞത് ശക്തമായ വളർച്ചയുടെ ഫലമായി മാത്രമല്ല, സാമ്പത്തിക വളർച്ചയുടെ ഗുണഫലങ്ങൾ എല്ലാ വിഭാഗം ജനങ്ങൾക്കും ലഭിക്കണമെന്ന ഉയർന്ന ലക്ഷ്യത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായ കാഴ്ചപ്പാടിന്റെ കൂടി ഫലമാണ്.

LIBRARY ARCHIVES Kerala Legislative Assembly

3. Before I go on with my budget speech, it will be necessary and most appropriate for us to remember our brothers and sistes in Gujarat who have gone through the worst catastrophe that any human race could go through. Our hearts go out in deep sympathy to the suffering people of Gujarat. I would like to assure you, that within our meagre means, we have been rendering all possible assistance to the people of the State of Gujarat.

THE STATE'S ECONOMIC GROWTH

4. Perhaps nothing can convey a better idea of the performance of the State's finances than the actual figures of growth of the state's economy. I am very happy to inform this House that the State Domestic Product in 1999-2000 continued to grow at a rate of 16.81% over that in 1998-99. Per capita income has over this period increased by 15.76%. For the last several years, prices of our agricultural commodities have suffered. I do not intend to discuss reasons for this- they vary from the misguided policies of the Government of India to effects of globalisation and liberalisation of the economy. Of course, had our agrciultural sector also done well, Kerala would have been further ahead of all other States in growth .But depsite this handicap, and the fact that our farmers continue to struggle under the consequences of these, the overall State economy has shown no signs of debilitation. The circumstances under which this growth took place points to the resilience of our economy . The question here is -how far has the State Government's policies contributed to this? Critics would easily attribute the growth of our economy to the remittances that continue to flow into our State from aborad. Certainly, our hardworking brothers and sisters abroad have worked hard to pump in money in to the economy had keep it going- we are rightfully proud of them . But then the figures would indicate that remittances are not a new phenomenon. In fact, growth in outstanding deposits retained in banks within the State are around the 19% range per annum- while the banks in the State has seen as high a rate as 22.24% in 1993-94. Surely then, remittances in to the State is not the factor that has been the mainstay of the economy through the recession that the State suffered in the last few years. It would not, by itself, explain the strength of the State's economy in these difficult times.

LIBRARY ARCHIVES Kerala Legislative Assembly

5. Sir, we are all aware of the difficulties that the National Economy has faced . Kerala, a small state having only 1.3% of the total geographic area of the country, faced the risk of being submerged by the despressive economic wave. Rubber prices plummeted, tea and coffee prices are at an all time low, and coconut has still not recovered fromt the mite epidemic and the price decline. The predicament before the Government two years back was whether we passively watch the recession crush our people or despite reduced resource availiability, take recourse to borrowing so that Government spending would provide much needed impetus to the limping economy. We decided to take a proactive attitude and took the problem by its horns, mobilized resources from various sources and channelised them into productive activities. We not only increased our plan size consistently but also achieved the plan size in each year, when other states were reducing Plan size by one third. In doing so we have hauled the state out of the recessionary spiral and set in on the course of recovery. This year too we have fixed the plan outlay at a massive figure of Rs. 3600 cr. Together with the amounts under Centrally Sponsored Scheme, the gross plan outlay would be Rs. 4159.08 cr. In this budget too, I am allocating and amount of Rs. 1065 cr. under plan for the local bodies. Together with other plan schemes and non-plan grants, this will come to Rs. 1431 cr. in 2001-02. There are massive provisions of Rs. 611 cr. for power , Rs. 632.42 cr. for social and community services, Rs. 251 cr. for Agcriculture and related sectors, Rs. 274.35 cr. for Transport and Communications and Rs. 275 cr. for Irrigation and Flood Control under this year's plan. It is such distribution of purchasing power in the past five years- particularly the infusion of micro-level spending at the Panchayat level through the decentralisation of the Plan-that has bolsterted the State's economy and seen it through the worst years of the recession. We have often been criticized for borrowing more but Sir I ask- is it a crime to borrow for tangible asset creation ? Is it a crime to mobilise resources for economic development ? Is it a crime to raise resources of investment in much needed infrastructure ? If the opposition still feels it is a crime- then yes we are guilty of sparing no effort to establish a rate of growth for the State , which has never been achieved ever before. Our statisfaction lies in the fact that the people , for whom we toiled have welcomed our action and that is all the reward that we seek.

LIBRARY ARCHIVES Kerala Legislative Assembly

6. The unparalled success that we have achieved has come not only from strong growth, but also from an abiding commitment to strong values- caring and compassion- rooted in our credo of faith that there should be an equitable sharing of the benefits of economic growth .

FISCAL SCENE IN INDIA

7. My stewardship of the State's finacnes has to be necessarily seen against the backdrop of the Indian fiscal scenario. I am operating in an era of huge budget deficits everywhere in the country. For the past two decades, both the Government of India and all State Governments have been running budgets with high levels of revenue deficit. Public borrowing, in absence of any other course of action became the only recourse to cover these deficits. The Reserve Bank of India in its Report on Currency and Finance, 1999-2000, observed that there were serious slippages in budgets of both the Centre and States leading to heavy borrowing, and reports that *"The high levels of fiscal deficit have led to steady accumulation of debt, as reflected in the rise inthe domestic debt- GDP ratio of the Central government from 50.6 per cent as at end-March 1999 to 52.9 per cent as at end-March 2000 and of State Governments from 19.4 per cent to 21.5 per cent of GDP during the same period."* In fact, Government of India has already completed its annual borrowing given the constraints that it is facing . Even on Ways and Means Advances- which is a temporary accommodation that RBI extends to Governments- the position is as follows: *"During the first nine months (April-December 2000) the average utilisation of WMA was Rs. 6,061 crore, higher than the same period of the previous year (Rs. 5,710 crore). The average incremental net RBI credit to the Centre was higher than the level of the same period of last year.* At this time, reports are that there has been nearly a seven percent short fall in Plan expenditure of Government of India- which is again a grim reminder of how difficult the fiscal situation is in the country. None of the published indicators on our national finances give us much to look forward by way of any impetus to our growth . Without being overly critical, let me simply say that it is indeed a chill economic wind that is blowing into our State from across the nation.

8. The financial situation of almost all the states is not comfortable either. More than half a dozen States have made cuts in Plan Expenditure in 1999-2000- some of them in the range of 15 to 53% .

LIBRARY ARCHIVES Kerala Legislative Assembly